

N:o 65.

Af Herr von Koch: Angående ändringar i Kommunal-lagarne.

Åberopande de motiver jag anført uti en särskild motion, angående icke-fastighetsegares deltagande uti sådana utgifter inom kommunen, hvilka hittills, i allmänhet, uteslutande drabbat fastighetsegare, samt på de skäl, jag särskildt här nedan skall anföra, hemställer jag, att följande förändrade lydelse må gifvas åt:

A) förordningen om kommunalstyrelse på landet.

§ 10.

För — — — — — landtbo eller arrendator, röstar innehafvarén, derest annan öfverenskommelse icke med jordegaren är träffad.

Ej må — — — — etc.

§ 11.

I öfverläggningar — — — — öfver ärenden, som angå bestämmande eller användande af afgift, den kommun eger ålägga, må ej den taga del, som sådan afgift icke af kommun får åläggas.

§ 14.

Kommunalstämma — — — — bosatte och mantalsskrifne män etc.

§ 21.

Sedan — — — — och efter upprop.

För beviljande af ny eller ökad kommunal-afgift erfordras bifall af minst $\frac{2}{3}$ af de afgifna rösterna, enligt den vid omröstningen följda röstgrund, äfvensom af minst $\frac{2}{3}$ af de röstande efter hufvudtalet.

Till beslut i alla andra frågor utom dem, hvarom — — —

§ 57.

Skyldig — — — han derstädes mantalsskrifven är eller ej — — — afvensom en hvar, som inom kommunen mantalsskrifven är och eger etc.

§ 58.

De i — — — fyrktalssättningen tjenar det värde å fastighet och den inkomst af kapital eller arbete, för hvilken bevillning enligt 2 Art. Bevillnings-förordningen af de skattskyldige, jemlikt sednast fastställda taxeringslängder, till Staten erlægges sålunda att:

a) för jordbruksfastighet, ehvad den är i mantal satt eller ej, för annan fastighet och för frälseränta påföres **en** fyrk för taxeringsvärde till och med 300 Riksdaler; **två** fyrkar för taxeringsvärde utöfver 300 till och med 600 Riksdaler; **tre** fyrkar för taxeringsvärde utöfver 600 t. o. m. 900 Riksdaler o. s. v.

b) För inkomst af, från bevillning icke befriadt, kapital påföres **en** fyrk för sådan beskattningsbar inkomst till och med 10 Riksdaler; **två** fyrkar för dylik inkomst utöfver 10 till och med 20 Riksdaler; **tre** fyrkar för dylik inkomst utöfver 20 till och med 30 Riksdaler o. s. v.; samt

c) för, från bevillning icke befriad, inkomst af arbete till och med 15 R:dr påföres **en** fyrk; för dylik inkomst utöfver 15 R:dr till och med 30 R:dr **två** fyrkar; för dylik inkomst utöfver 30 till och med 45 R:dr **tre** fyrkar o. s. v.

För sådan — — — etc.

(Uti 59 och 64 §§ samt formulärerna borde, om ofvanstående förslag antages, några redaktionsförändringar ske.)

B) Förordningen om kyrkostämma m. m.

§ 5.

I — — — beslut om ärenden, som angå bestämmande eller användande af afgift, den kommunen eger ålägga, må ej den taga del, som sådan afgift icke af kommunen får åläggas.

C) Förordningen om landsting.

§ 7.

För att någon till landstingsman må kunna väljas erfordras, att han — — ålder, är mantalsskrifven eller egare af fastighet inom länet och eger utöfva rösträtt inom det valdistrikt, för hvilket valet sker.

Nu boende å landet, har jag icke velat föreslå ändringar i lydelsen af kommunalförfattningen för städerna. Jag anser mig dock böra härmedelst, före motionstidens slut, hemställa om sådana ändringar äfven deruti, att nödigt sammanhang må finnas uti alla kommunal-författningar samt dessa *hufvudsakligen* komma, att stödja sig å samma grunder.

Motiver

till § 10.

Onödigt hinder bör icke läggas i vägen därför, att egendom upplåtes å arrende af jordegare, som icke kan eller vill sjelf sköta densamma. Ett sådant hinder kan det vara, då ifrågavarande § så tolkas, att med arrenderätt *ovilkorligen* skall följa rösträtt i kommunala frågor. Jag inser icke, hvarför en sådan rösträtt ej skulle kunna genom aftal emellan arrendatoren och jordegaren denne förbehållas.

till § 11.

Den här föreslagna nya redaktion är en följd af och beroende å förslaget, att Riksdagen skulle bestämma lika afgifter i hela Riket för *icke-fastighetsegares* deltagande i vissa bördor, som nu i allmänhet åligga fastigheterna. Det torde nemligen icke böra tillåtas dem, hvilkas afgifter af kommunen icke kunna hvarken höjas eller sänkas, att pålägga andra medlemmar ökad tunga.

till § 14.

Det torde knappast vara att hoppas, att genom prejudikat, huru många som helst, äfven om de alla gå i samma riktning, man skall förmå folket gifva åt ett ord en helt annan betydelse, än språket, ordets härledning och bruket allmänt gifvit detsamma. Huru ofta man än förklarar t. ex., att en diplomat, som 20 år vistats i Athen *är boende* eller *bosatt* i Nicolai församling i Stockholm, som han kanske icke under tiden besökt en vecka, så skall folket ändå icke begripa annat, än att han *är boende* och *bosatt* i Athen och undra hvarför, om lagstiftaren, derest han med *boende* eller *bosatt* endast menar *mantalsskrifven*, icke då alltid, utan endast i vissa författningar, t. ex. Bevilningsstadgan, nyttjar detta icke tvetydiga ord.

Uti § 14 Kongl. Förordningen visar sig ytterligare olägenheter af att, genom juridiska klyftigheter, förstöra språket och betydelsen af ord, dem man sedan behöfver att begagna i sin egentliga bemärkelse.

Ordet *bosatt* kan icke här betyda åtminstone endast *mantalsskrifven*, ty för att vara ordförande i kommunalstämma fordras väl *ovilkorligen* att verkligen

bo eller vistas i orten. Men mantalsskrifven inom kommunen bör väl ock kommunalstämmas ordförande vara. Här erfordras därför, enligt min tanke till undvikande af missförstånd, både ordet bosatte i sin verkliga betydelse och ordet *mantalsskrifven*, som därför blifvit till införande föreslaget.

till § 21.

Utaf hvad man mot de nya kommunal-lagarne andragit synes mig *det* ovederläggligen vara ådagalagdt, att under nu varande förhållanden några få personer, för hvilka, med afseende å större förmögenhet, politiska eller andra beräkningar, en hög kommunalafgift jemförelsevis är föga kännbar, kunna pålägga det stora flertalet af personer bördor, som blifva för dessa odrägliga. Men å andra sidan, måste, när en garanti lemnas, man äfven söka någon sådan mot den motsatta olägenheten, att ett flertal utfinner beskattningssätt, eller tillämpar dem så, att bördan endast, eller i ett *icke jemförligt* förhållande, träffar några få.

Jag har därför vågat hemställa, att visserligen vid *åläggande* af skatt man röstar efter samma förhållande, som man sedan skall betala skatten — och billigare allmän grund är det väl svårt utfinna — men derjemte, att, till förekommande af ofvan antydda möjliga missbruk och för att lemna ett värn emot ett alltid och särdeles inom kommunerna förhatligt fåvälde, ingen ny eller ökad utgift skulle kunna påläggas utan bifall af två tredjedelar icke allenast af de afgifna rösterna, utan ock *af de röstande efter hufvudtalet*.

Den anmärkning, som, under *andra* förhållanden, med fog kunnat framställas mot detta mycket tillbakahållande förslag, förmenar jag deremot, under de *nuvarande*, icke förtjena ringaste afseende. Sverige, dess städer, från Stockholm till Trosa, jemte öfriga kommuner, hafva ådagalagt benägenhet, att alltför villigt åtaga både sig och efterkommande släkten skatter. Hämskor på beskattningsmaskinerna är det, hvaraf nu här göres behof.

I fall detta stadgande antages, blir det för öfrigt af *mindre* vigt, om nuvarande röstskala bibehålles eller ändras. En öfverenskommelse derutinnan torde sålunda lättas, om man först vinner trygghet mot hvad man, med rätta, fruktar och expressift, om ej pryddigt, kallat "obehörigt gräfvande uti andras fickor."

till § 57.

Orden *bosatt* och "*sitt rätta bo och hemvist har*" synes här böra utbytas mot *mantalsskrifven*. Annat menas här icke med dessa olika uttryck.

till § 58.

Den förändrade lydelse, denna § fick år 1863, för att göra slut på missnöjet mot den ursprungliga, var väl, om ock en förbättring, icke särdeles lycklig eller hvilande på annat än rent godtycke. Jordegaren, särdeles den mindre, är, i jemförelse med lika förmögna inom andra klasser, icke med full rättvisa behandlad och inkomst af det *pågående* arbetet är lika hårdt beskattadt, som inkomsten af kapitalet. En här bilagd tabell visar tydligt resultatet och orättvisan af nuvarande fyrksättning, t. ex.

att ett hemman, taxeradt till 12,000 R:dr och antaget att gifva i inkomst fem procent, eller *utan* afdrag af ränta å egarens skuld, 600 R:dr, skall sättas till 72 fyrkar, då en kapitalist, egande, *sedan* hans skuld är afdragen, 12,000 R:dr, gifvande å 5 procent äfven 600 R:dr, sättes till 30 fyrkar.

Skola kommunalförfattningarne nu omarbetas, böra icke dylika orimligheter kvarstå. De kommunala skatterna äro ock redan så höga och deras tillväxt så snabb, att orättvisa stadganden blifva odrägliga och föranleda missnöje med författningar, på hvilka hela vårt samhällsskick till stor del hvila.

Jag tror, att man temligen lätt borde kunna blifva ense derom, *att* inkomst *af kapital*, antingen detta är utsatt på ränta eller placeradt i jord eller annan fast egendom, bör beskattas *lika*, men *att* inkomst *af arbete* bör beskattas betydligt lägre.

Skulle man då äfven finna följande antaganden sannolika nemligen: *att* jordbruksfastighet *i allmänhet* icke afkastar mera än fem procent af nuvarande taxeringsvärdet; *att*, om man icke anser tiden ännu vara inne, att fullborda och fullständigt genomföra beskattningen på nettoinkomst, *efter afdrag af räntan å skuld*, genom dess tillämpning äfven å de två klasser, hvilka nu icke få tillgodonjuta dylikt afdrag, nemligen fastighetsägare och löntagare, Statens och enskildes, så måste man antaga något *medeltal* af skuldsättning äfven för dessa klasser och derefter göra ett afdrag, så att icke de mer än andra betala skatt å inkomst den deras borgenärer ega; *att* jordegare *i allmänhet* torde kunna antagas hafva intecknad och ointecknad skuld, till $\frac{1}{3}$ af egendomens taxeringsvärde; *att*, när kapitalisten för 10 R:dr nettoinkomst, efter afdrag af ränta å skuld, sättes till *en* fyrk, så fordras 300 R:dr taxeringsvärde å fastighet för att å fem procent afkastning gifva 15 R:dr *brutto* och, efter afdrag för 5 R:dr ränta å 100 R:dr skuld, lemna *netto* 10 R:dr; att således, om man inom kommunen vill *närma sig* rättvisa och ej hårdare betunga — för ändamål deraf båda hafva lika fördel — den, som i jord eller hus nedlägger, än den, som mot ränta utlånar 200 R:dr, så bör för 300 R:dr taxeringsvärde i stället för nu $1\frac{4}{5}$ framdeles sättas 1 fyrk, eller lika med hvad nu sker för 10 R:dr inkomst af beskattadt kapital; *att*, hvad inkomst af arbete beträffar, så tillgodonjuter, såsom anmärkt är, löntagare intet afdrag för ränta å skuld; *att* deremot idkare af handel, handverk eller

annat arbete väl få afräkna dylik ränta, men att deras inkomst är vida osäkrare än löntagarens och kapitalistens till och med jordbrukarens; att de fleste, som tänkt i dessa ämnen, väl kommit till den mening, att arbetaren, så vidt ske kan, bör skonas i beskattningsväg, på det han må blifva kapitalist, då han lika med andra sådana, efter det kapitalet uppnått stadgadt minimum — här lemnande R:dr afkastning — får deltaga i bördorna; att den lindring i kommunal-skatt, arbetare böra erhålla, naturligtvis alltid blir något godtycklig; men att, med afseende å nuvarande förhållanden, icke särdeles höga aflöningar eller gynnsam konjunktur, samt önskligheten af *kapitalsamlings början*, — "det är skillingen som lockar riksdalern", säger ett ordspråk, ett annat, "den första riksdalern är den värsta att spara", — det vore lämpligt att utaf de tunga kommunalbördorna taga $\frac{1}{3}$ mindre utaf inkomst af arbete, emot hvad man tager utaf inkomst af kapital, nedlagdt i fastighet eller utsatt mot ränta, samt att således för 15 R:dr inkomst af arbete åsattes en fyrk, i stället att en sådan nu åsättes för 10 R:dr.

till 7 § i förordningen om landsting.

Den förändring, som här är föreslagen, afser, att få, genom tydligt lagbud, stadgad den tolkning, som det tvetydiga uttrycket "är inom länet boende" på åtekilliga ställen redan erhållit, och som dessutom synes billig och rättvis.

Stockholm den 27 Januari 1868.

N. S. von Koch.

P. M.

A, A och A ega jordbruksfastigheter taxerade till R:dr	1,200.	12,000.	120,000.
B, B och B ega kapitaler å . . . . . "	1,200.	12,000.	120,000.
C, C och C arbeta och förvärfva årligen . . . . . "	60.	600.	6,000.

Om det antages, att jordegarna icke hafva någon skuld å deras fastigheter, att dessa afkasta fem procent netto och att kapitalisterna äfven i medeltal erhålla fem procent ränta å sina kapitaler, så hafva äfven A och B i årliga inkomster . . . . . " 60. 600. 6,000.

Första fallet.

för 60 R:dr nettoinkomst betalar nu A 0,36 R:dr bevillnings- och kommunal-skatt efter 8 fyrkar.

B 0,00	d:o	d:o	d:o	0	"
C 0,00	d:o	d:o	d:o	0	"

Andra fallet.

för 600 R:dr nettoinkomst betalar nu A 3,60 R:dr bevillnings- och kommunal-
skatt efter 72 fyrkar.

B 3,00 d:o d:o d:o 30 ..

C 3,00 d:o d:o d:o 30 ..

Tredje fallet.

för 6,000 R:dr nettoinkomst betalar nu A 36 d:o d:o d:o 720 ..

B 60 d:o d:o d:o 600 ..

C 60 d:o d:o d:o 600 ..

Första fallet.

Om man deremot antager, att fastigheternas egare hafva skuld, så att A 0,36 R:dr bevillning . . . 4 fyrkar.

$\frac{1}{3}$ af deras inkomst åtgå till räntor, B 0,00 d:o d:o . . . 0 ..

att således jordbruksfastighet, taxerad C 0,00 d:o d:o . . . 0 ..

till 300 R:dr, endast lemnar 10 R:dr netto; att för dessa 10 R:dr likasom

Andra fallet.

för 10 R:dr beskattad inkomst af kapital en fyrk bör åsättas, men att för 15 R:dr inkomst af arbete skall åsättas

A 3,60 R:dr bevillning . . 40 fyrkar.

B 3,00 d:o d:o . . 30 ..

C 3,00 d:o d:o . . 30 ..

en fyrk, så visar sig motstående förhållanden:

Tredje fallet.

A 36 R:dr bevillning . . 400 fyrkar.

B 60 d:o d:o . . 600 ..

C 60 d:o d:o . . 400 ..

N:o 66.

Af Herr von Koch: Angående lindring af båtsmanshållet i Blekinge.

Då ännu det förslag till organisation af försvarsväsendet, värneplikten och lindringar uti rust- och rotehållares skyldigheter, Kongl. Maj:t kan komma att framlägga är mig alldeles obekant;